

Araştırma Makalesi

BİR ENDÜSTRİYEL PAZAR ORTAMI OLARAK FİLM FESTİVALLERİ BAŞVURU SİTELERİ¹

Dr. Hakan ÜN²

ÖZ

Film festivallerinin sayıca artışına paralel olarak ağ tabanlı uygulamaların gelişmesi, festivallerin site üzerinden duyurulmasını ve başvuru almasını temin eden platformların yaygınlaşmasını da beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda, sinemacılar ve festival küratörleri için küresel çapta film alışverişine olanak tanıyan film festivalleri başvuru siteleri, film endüstrisinin işlevsel bir pazar ortamı haline gelmiştir. Türkiye'deki film festivallerinin de başvurularında kullanmaya başladığı platformları konu edinen bu çalışmada bahsi geçen siteleri endüstriyel pazar ortamı olarak analiz etmek amaçlanmıştır. Bunun için, amaçsal örneklem yoluyla aktif festival başvuru siteleri olan Film Freeway, Festhome, Shortfilmdepot, Clickforfestivals, Movibeta, Filmfestplatform, Filmfestivals4u, Docfilmdepot platformları çalışmaya dâhil edilmiştir. Bahsedilen siteler betimsel analiz yoluyla incelenmiştir. Bu kapsamda, festival başvuru sitelerinin yapısal özellikleri, finansal sistemleri, film yapımcıları ve film festivalleri için sağladığı pazarlama olanakları endüstriyel pazarlama bağlamında değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda; festival başvuru sitelerinin avantajlı ve dezavantajlı yönlerinin bulunduğu, her birinin farklı bir finansal sisteme sahip olduğu, bazılarının hem yapısal hem de pazarlama olanakları bakımından diğerlerinden daha gelişkin olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Film, Film Festivali, Festival Başvurusu, Endüstriyel Pazar, Web Site

FILM FESTIVALS APPLICATION WEBSITES AS AN INDUSTRIAL MARKET ENVIRONMENT

ABSTRACT

In parallel with the increase in the number of film festivals, the development of web-based applications has also brought about the proliferation of platforms that enable festivals to be announced on the website and receive applications. In this context, film festival application sites that enable global film exchange for filmmakers and festival curators have become a functional market environment for the film industry. This study, which focuses on the platforms that film festivals in Turkey have started to use in their applications, aims to analyze the aforementioned sites as an industrial market environment. For this purpose, active festival application sites Film Freeway,

¹ Bu çalışma, 7-9 Nisan 2023 tarihlerinde düzenlenmiş olan 3. Film Festivalleri Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuş aynı başlıklı çalışmanın genişletilmiş metnidir.

² Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi, hakan.un@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1221-2399

Festhome, Shortfilmdepot, Clickforfestivals, Movibeta, Filmfestplatform, Filmfestivals4u, Docfilmdepot were included in the study through purposive sampling. The mentioned sites were examined through descriptive analysis. In this context, the structural features of festival application sites, their financial systems, and the marketing opportunities they provide for film producers and film festivals were evaluated in the context of industrial marketing. As a result of the research, it was seen that festival application sites have advantages and disadvantages, each has a different financial system, and some are more developed than others in terms of both structural and marketing opportunities.

Keywords: Film, Film Festival, Festival Application, Industrial Market, Website

Giriş

Film üretiminin artışında ve demokratikleşmesindeki en önemli teknolojik gelişmelerden biri video kameranın ortaya çıkması olmuştur. Zaman içerisinde görüntü kayıt, depolama ve gösterim teknolojisindeki dijitalleşmeyle birlikte üretilen filmlerin dağıtımı, sergilenmesi, erişilebilmesi ve izlenmesi kolaylaşmış ve ucuzlamıştır. Bu gelişmelerle birlikte, film festivallerinin sayısında da artış olmuş, çok sayıda izleyici odaklı film festivali ortaya çıkmıştır. Dijital projektör teknolojisi festivallerin lojistiğini basitleştirmiş, organizasyonlar için ticari sinema salonları gibi geleneksel ve maliyetli mekanların dışına çıkmıştır.

Film festivallerinin küresel çapta sayıca artışı film yapımcıları için bu festivallerin bilinirliği, erişilebilirliği ve başvurma gibi sorunları gündeme getirmiştir. Bu sorunlara çözüm olarak film festivalleri başvuru platformu geliştirilmiştir. Film festivalleri için veri tabanı oluşturan bu sitelerde etkinliklerin bir araya getirilmesi, duyurulması sağlanmış, film başvuruları için evrak doldurma, ödeme, postalama gibi işlemler bu siteler üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu nedenlerle film festivali başvuru sitelerinin kullanımı yaygınlaşmaya başlamış ve zamanla hem film yapımcıları hem de film festivalleri için endüstriyel bir pazar ortamı oluşmuştur. Bu çalışmada, film festivali başvuru sitelerinin ortaya çıkışı, işleyiş biçimi, yapısal özellikleri, finansal sistemi ve sağladığı pazarlama olanakları ele alınacaktır.

Endüstriyel Pazarlar ve Bir Endüstriyel Pazar Ortamı Olarak Film Festivallerinin İşlevi

Endüstriyel pazar tabiri genel itibarıyla işletmelerin üretimde kullanmak, satmak, kiraya vermek veya diğerlerine tedarikte bulunmak için ürün ve hizmet satın almanın gerçekleştirildiği ortamlar için kullanılmaktadır (Kotler & Armstrong, 2018, s. 174). Endüstriyel pazar çeşitli endüstrileri haizdir. Endüstriyel pazarlar endüstriyel alıcılardan oluşmaktadır. "Endüstriyel alıcılar başlıca; mal ve hizmet üreticileri, tekrar satmak üzere satın alanlar (toptancı ve perakendeciler), hükümet birimleri ve kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar olsa da çok çeşitlidirler. Endüstriyel alıcı terimi nihai tüketicilerin dışında kalan tüm tüketicileri kapsamaktadır" (Mucuk, 2014, s. 87). Endüstriyel pazarlarda satın alma süreçleri, endüstriyel alıcıların örgütlerinin hangi ürün ve hizmetlere ihtiyacı olduğunu belirlemesi, bunları tedarik etmesi, değerlendirmesi ve seçmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Satın alma kararları ise işletme içi, kişiler arası ve bireysel faktörler kadar dış çevresel koşullardan da etkilenmektedir. Üretim veya tekrar satmak amacı ile uygun ve güvenilir ürün ve malzeme tedariği sağlamak için ise sistematik bir şekilde tedarikçi-ortak ağları geliştirilmektedir (Kotler & Armstrong, 2018, s. 176).

Endüstriyel pazar kavramı, kendisi de bir tür film endüstrisi pazarı ortamı yaratan film festivalleri için de düşünülebilirken, çalışmanın konusu olan, festival seçkilerine filmlerin temin edildiği film festivali başvuru sitelerini de kapsamaktadır. Öncelikle film festivallerinin film endüstrisi için nasıl etkin bir konuma geldiğinden kısaca söz etmek gerekmektedir.

Halka açık ilk film gösterimlerinin başlamasının ardından, özellikle 1900'lü yılların başlarından itibaren çok sayıda küçük çaplı film şenlikleri, yarışmaları düzenlenmeye başlasa da (Taillibert & Wäfler, 2016), bu etkinliklerin film festivali haline gelmesi 1930'lu yılları bulmuştur. Avrupa kıtasındaki faşist yönetimlerin döneminde ulusal film sanatlarının sergilenmesiyle başlayan film festivalleri bu

dönemden itibaren kültür politikalarıyla birlikte zaman içerisinde değişmiş ve gelişmiştir. Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra neoliberal bir piyasa mantığının yayılması ve küresel şehir paradigmasının yükselişi gibi daha büyük ölçekli ekonomik değişimlerle birlikte festivallerin sayıları artmıştır. 2000'lerden bu yana film yapımının ve dağıtımının tüm aşamalarının eğitimi (laboratuvarlar, yetenek kampüsleri, ustalık sınıfları vb.), finansman yarışmaları yoluyla fon temini, yapım öncesi ve sonrası pazarlama ortamları gibi eklemlenen bölümleriyle (Loist, 2016, s. 56-60), sanatçı, yatırımcı, dağıtımçı ve acenteleri bir araya getirmesiyle film festivalleri büyük bir ticari etkinlik haline gelmiştir. Bununla birlikte festivaller, bir arabuluculuk alanı, belirli çıkar gruplarının amaçlarının ve faaliyetlerinin müzakere edildiği kültürel bir matris ve aynı zamanda kültürler arası bakış açısının kurulması ve sürdürülmesi için bir yer olarak işlev görmektedir (Stringer, 2001, s. 134). Kısaca, film festivallerinde organizasyon ve program, sanatsal ve ticari çıkarların bir arada olduğu bir şekilde kurulmaktadır (De Valck, 2010, s. 154).

Film festivallerinin bir filmin ticari olarak kazanç sağlamasında önemli bir etkisi bulunmaktadır. Bir festival programı için bir film seçildikten, bir yarışmada gösterildikten veya hatta bir ödülle onurlandırıldıktan sonra, artan kültürel değeri nedeniyle o filmin ve film yapımcısının sinemalara ve yan pazarlara satılması daha kolay hale gelmektedir (De Valck, 2007, s. 37-38). Böylelikle film festivalleri film sektöründe tanınırlık kazanma, filmin pazarlanmasına katkıda bulunma, diğer film yapımcılarıyla bağlantı kurma, yeni filmler veya ortaklıklar için potansiyel işbirlikleri oluşturma gibi kazanımlara yol açmaktadır. İzleyiciler ise katılımları sayesinde dünya çapındaki yeni eğilimleri takip ederlerken sinema kültürüne katkı sağlamak, maddi kazanç getirmekte ve tanıtım yaymaktadırlar (Wong , 2011, s. 10).

Kuşkusuz, bu kapsamlı etkinliklerin gerçekleştirilmesinde festival yönetim ekibinin sorumluluğu önemli bir paya sahiptir. Esasen, bir film festivalinin yönetim ekibinin iki sorumluluğu vardır: bir yandan açık bir kurumsal kimlik ve etkili pazarlama stratejisiyle desteklenen mükemmel bir program sunmak ve diğer yandan

da etkili kaynak yaratma, sağlam muhasebe ve gelişmiş insan kaynakları yönetimi gerçekleştirmektir (Bosma, 2015, s. 74). Bu sebeple, program seçkilerinde çekici, ilgi uyandırıcı ve tatmin edici olmayı gözeten festival küratörleri festivallerin sürdürülebilir olmasında kilit unsurlardan biridir. Bu bakımdan festival küratörleri seçilecek filmleri hem bilindik yönetmenlerin yeni filmlerini davet yoluyla festivale çağırırlar hem de yeni yönetmenlerin keşfedilmesine olanak sağlamaktadırlar. Yeni filmlerin keşfedilmesi için film festivalleri başvuru sitelerinden gelen film başvuruları önemli bir seçki havuzu oluşturmaktadır.

Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Ortaya Çıkışı ve İşlevselliği

2000'lerden önce yapılan bir filmin festivale gönderilmesi için pek çok fiziksel, maddi zorluk bulunmaktaydı. Dünyanın dört bir yanından film festivallerinin listesini bulmak gerekiyordu, festival kriterleri bilinmeliydi, farklı bir dilde ise iletişime geçmek ve form doldurmak için festivalin ana dilini kullanmak, filmin gönderildiği ülkenin para birimi ile ücret yatırmak, bir VHS ön izleme kopyası hazırlamak, filmin kabulü hakkında bilgiyi posta yoluyla almak, film seçildiyse gösterim için 35mm'lik bir film kopyası göndermek gerekiyordu (Follows, 2016). Bu süreç oldukça yavaş işlemekteydi. Form çıktısı alma, kopya üretme, postalama gibi işlemler için film yapımcıları ayrıca bütçe ayırmaktalardı. Fiziksel kopyaların yolda hasara uğrama ihtimalleri ise yüksekti.

Film festivali organizatörleri ve film yapımcıları için operasyonel engellerin üstesinden gelmek amacıyla yeni bir yöntem geliştirilmiştir. Çağdaş film festivali operasyonu için geliştirilen bir dijital teknoloji, İnternet Tabanlı Film Festivali Dijital Giriş ve Arka Ofis Hizmetleri Paketi Modeli³ veya gayri resmi olarak bilindiği şekliyle Tamamen Tıklanabilir Gönderim (Fully Clickable Submission-FCS) film yapımcılarını (tedarikçiler) ve film festivallerini (talep edenler) birbirlerine doğrudan bağlamak amacıyla olmuştur. Özünde demokratikleşmiş sergi kavramıyla, yani

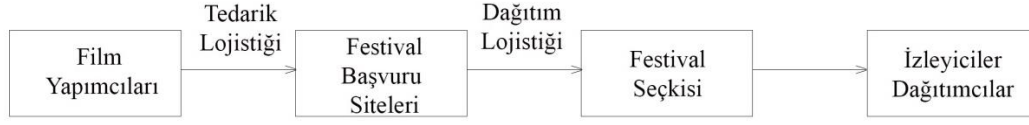
³ Patent in ayrıntıları için bkz. "Internet-based film festival digital entry and back office services suite model" <https://patents.google.com/patent/US6829612>

bağımsız ve genellikle niş tabanlı yapımların hedef kitlelerini bulmak için bir alternatif dağıtım sağlamıştır (Fischer, 2018, s. 49-51). Bununla birlikte, bilinen film yapım şirketleri, dağıtımıcılar tarafından üretilen bir film festivaline genellikle resmi davetler veya özel gösterim düzenlemeleri yoluyla girmekte ve bu nedenle bir aracının yardımına ihtiyaç duymamaktadırlar (Fischer, 2018, s. 51).

Fischer (2018) bu teknolojinin gelişiminin dijital olmayan film festivali yönetimine özgü verimsizlikleri ele alarak geliştirildiğini anlatmaktadır. Ona göre Tamamen Tıklanabilir Gönderim, çoğunlukla, tarihsel olarak film festivali organizatörleri için operasyonel engelleri temsil eden zaman, mesafe, iletişim ve emekle ilgili zorlukların üstesinden gelmeyi amaçlamıştır. Festivallerin tarih-ücret-katılım şartları bilgilerini sergilemesi, her değerlendiricinin dilediği zaman veya eş zamanlı olarak filmi değerlendirebilmesi, ücretlerin platform yoluyla kolayca tahsil edilmesi, elektronik mesajlaşma ile doğrudan uluslararası iletişim kurulabilmesi, böylelikle hesap verebilirliğin kolaylaştırılması, festivaller tarafından programlamanın tablo halinde görülmesi bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Bunlarla beraber, festival başvuru sitelerini bir ağ tabanlı çalışan endüstriyel pazar türü olarak görmek mümkündür. Bahsedilen siteler, festivallerin seçkilerinde yer ve zaman ayırarak izleyicilerle, dağıtımıcılarla buluşturduğu filmleri tedarik ettiği bir ortamdır. Festivaller burada bir tür endüstriyel alıcıdır. Filmin nihai tüketici ile buluşmadığı bu ortamda endüstriyel alıcı olan festivaller alacakları filmi gösterim seçkilerine ekleyerek kullanıma sunacaklar, tüketici olan izleyicilerle buluşturacaklardır. Bu bakımdan festival başvuru sitelerine bir tür sistematik toplama ve dağıtım ortamı denilebilir. Ve seçkilerde gösterilmek üzere gösterim talep eden filmler arasından seçim yapılır.

Şekil 1. Festival Başvuru Siteleri Filmlerin Tedarik Edilip Festivallere Dağıtılmasında Bir Endüstriyel Pazar Ortamı Olarak Çalışmaktadır

Endüstriyel alıcı olarak festivallerin hangi tür filmlere ihtiyacı olduğunu belirleyip bunları tedarik etmesi pek çok değişkene bağlıdır: Festival politikaları, küratörün programda denge gözetmesi, izleyici eğilimleri ve beklentileri gibi etkenler bunlardan bazılarıdır. Güven veren pazar ortamıyla film tedarikleri sistematik bir şekilde ortaklığa dönüşmüştür ve 2000’li yıllardan beri kullanılmaktadır.

2000 yılında Amerika’da David Straus, Joe Neulight ve Charles Neulight tarafından kurulan Withoutabox (WAB) film festivalleri için çevrimiçi olarak tek bir platform üzerinden kayıt olabilme seçeneğini getirerek film festivallerine başvuru şeklini değiştirmiştir. Böylelikle filme ilişkin detaylar bir kere yüklendikten sonra birçok festivale kayıt yapılabilmesine imkân sunmuştur. Festival sayısı arttıkça WAB küresel ölçekte film festivallerini veri tabanına toplamaya başlamıştır. Platforma kayıt olan, dünyanın her yerinden festivaller filtrelenebilmiş, kriterlerinin filme uygun olup olmadığı sistem üzerinden otomatik olarak belirtilebilmiştir. Filmin festival başvurusu için ise kredi kartının olması yeterli olmuştur. 2009’da da Güvenli Çevrimiçi Göstericiler (Secure Online Screeners -SOS) özelliği ile filmlerin festivallere ön izlemeleri çevrimiçi yapma seçeneği getirilmiştir (Kaufman, 2012). Böylelikle film yapımcıları filmlerinin ön izleme kopyalarını bile yapmadan festival ön değerlendirme komitesine ulaştırma şansına ermişlerdir. Filmin festival tarafından teslim alınıp alınmadığı, seçkisine kabul edilip edilmediği yine sistem üzerinden bildirilmiştir. Kabul edilen filmler için hazırlanan gösterim kopyası başka bir forma gerek olmaksızın festivallere postalanabilmiştir. Bunun getirilerinden biri ise

kopyalama-gönderim maliyetlerinin azalmasıyla kayıt ücretlerine yapılan yatırımın yıldan yıla artması olmuştur (Martin, 2018).

Withoutabox'ın ardından Avrupa'da Reelport (Almanya, kuruluş 2005, kapanış 2019), Short Film Depot (Fransa, kuruluş 2004), Film Fest Platform (Fransa, kuruluş 2007), filmfestivals4u (Almanya, kuruluş 2008), Movibeta (İspanya, kuruluş 2009), Film Festival Life (Almanya, kuruluş 2010, kapanış 2021), Click for Festivals (İspanya, kuruluş 2013) Festhome (İspanya, kuruluş 2013), Uptofest (İspanya, kuruluş 2013, kapanış 2017), docfilmdepot (Fransa, kuruluş 2016), Film Fest Friend (İspanya, kuruluş 2016) ve Amerika'da World Film Presentation (Amerika, kuruluş 2015) gibi festival kayıt siteleri de ortaya çıkmıştır. Ancak, ilerleyen bölümlerde söz edeceğimiz Film Freeway hariç, hiçbiri kullanıcı ve kayıtlı festival sayısı bakımından Withoutabox kadar kapsamını geliştirememiştir. Festivaller ile film yapımcılarını buluşturan Withoutabox 125.000 film yapımcısının sitelerini kullanarak 2.000'den fazla film festivaline katılmasıyla büyük bir güç haline gelmiştir. WAB 2008 yılında Amazon'un bir yan kuruluşu olan IMDb (Internet Movie Database/İnternet Film Veritabanı) tarafından satın alınmıştır. Filmlerin IMDb'ye eklenebilmesiyle film yapımcıları dünyanın en gelişkin film veri tabanlarından birine kayıt olarak endüstride görünürlük kazanabilmiştir. 2013 yılına gelindiğinde film festivallerinin %45'i Withoutabox kullanmış ve bu, film yapımcılarından film gönderimlerini kabul etmek için festivallerin kendi siteleri, basılı kopya ardından gelen en popüler üçüncü yöntem olmuştur (Follows, 2013). Withoutabox'un yaygın bir şekilde kullanıldığına örnek olarak, festivaller ile yaptığı anlaşmalar kapsamında Sundance Film Festivali işbirliği verilebilir. WAB 2008-2018 yılları arasında yalnızca Sundance Film Festivali'ne 100.000'in üzerinde başvuru gerçekleştirilmesini sağlamıştır (O'Falt, 2018).

WAB'ın kurduğu sistem her ne kadar film yapımcıları ve film festivalleri için kolaylıklar sağlamış gibi görünse de kullanıcıları için pek çok soruna sebep olmuştur. Özellikle başvuruları ücretsiz kabul eden film festivalleri için 2000\$'lık peşin ön

ödeme istemesi, başvurulardan ücret alan festivaller için %18 gibi yüksek komisyon ücreti ve 500 ila 1500\$'lık kurulum ücreti adı altında bir ön ücret belirlemesi, sitenin kullanıcı dostu olmadığı iddia edilmesi, Amazon'un Amerika'da agresif patent korumasıyla tekelleşme uygulaması (Webb, 2018) filmi göndermek için SOS hizmeti kullanıldığında 2,95\$ alması, sistemin hantal, yavaş ve arızalı olması, film yapımcılarından filmlerine ilişkin haklar talep etmesi, film yapımcıları için ücretli planlara kaydolmaları halinde indirim sağlanması, festivaller için komisyon maliyetini azaltmanın yolu olarak ücreti 300 ila 3500\$ arasında değişen reklam paketlerinin satın alınmasının şart koşulması ve festivallerin başka bir FCS hizmetinin kullanmalarının önünü kesen münhasırlık anlaşmaları imzalaması (Follows, 2016) Withoutabox'a şikayetlerin artmasına yol açmıştır. Buna karşılık festivallerin %60'ından fazlası başvuruları kendi web sitelerinde kabul etmek için bir sistem kurmuşlar veya eski basılı kopya formlarını kabul etme sisteminde kalmışlardır (Follows, 2013b). Withoutabox ise buna karşılık sisteminde iyileştirmeler yapmış, ücretsiz olarak 10 GB'a kadar HD yüklemeye izin vermiş, Vimeo bağlantıları için destek sağlamış, programcılarının sunumları televizyonlarda ve gösterim odalarında izlemesini kolaylaştıran bir Fire TV Festivali Değerlendirme Uygulaması oluşturmuş, ayrıca, ana şirketi sayesinde, WAB, film yapımcılarının festival başvuru sürecinin bir parçası olarak bir IMDB başlık sayfası oluşturmasını ve fragmanları yayınlamasını kolaylaştırmıştır (O'Falt, 2018b). Tüm bu uygulamalara karşın şirket Ekim 2018'de bir yıl sonra faaliyetlerini sonlandıracağını açıklayarak FCS sahasından çekilmiştir (Withoutabox, 2018).

Film yapımcıları ve festivaller tarafından müşteri odaklı olmayan politikalar sergilememesi nedeniyle Withoutabox'a yönelik memnuniyetsizlikler neredeyse ilk dönemlerinden beri baş göstermiştir. Patent korumasından dolayı Amerika'da karşısına rakip çıkamamıştır. Kanada merkezli bir FCS şirketi olan Film Freeway ise Withoutabox müşterilerinin sorunlarına çözüm üretmek üzerine 2014'te kurulmuştur. Film Freeway'in iş geliştirme direktörü Andrew Michael "potansiyel

olarak bir tekeli bozma fırsatı gördük” demiş, şirket WAB’ın festivaller için uyguladığı münhasırlık sistemine ihtiyaç duymamıştır (O’Falt, 2018). Şirketin ilk dikkat çeken uygulaması fiyat politikası üzerine olmuştur. Film Freeway’in kurucularından biri olan Zachary Jones festival başvuru ücretleri dışında komisyon almadıklarını, sistemin giriş ücreti almayan festivaller için her zaman %100 ücretsiz olduğunu, giriş ücretli festivaller için ise sadece %8,5’lik basit bir komisyon ödeyeceğini belirtmiştir. Bununla birlikte, Film Freeway, önemli festival performans ölçümlerini bir bakışta ve ayrıntılı olarak izlenmesine olanak tanıyan güçlü pano, analitik ve raporlama, indirim kodları gibi özellikleri tanıtmıştır (Norcross, 2014). Film Freeway ekibi, güvenilir, hızlı, çevrimiçi bir video görüntüleme sistemi sunmuş, bunu kullanmak için film yapımcılarından ücret almamış, festivallerin ücretsiz sayfa açmasına izin vermiş ve festivalin ücretsiz veya çok düşük maliyetlerle tanıtılmasına yardımcı olmuştur (Webb, 2018). Film Freeway’in uyguladığı bu politikalar karşısında sitenin kullanıcılar tarafından kullanıcı dostu olduğuna ilişkin yorumlar yapılmıştır (Film Freeway, 2023). Bununla beraber 2014’teki başlangıcından bu yana, Film Freeway hızla öne çıkmış ve ilk yılında küresel web trafiği, toplam festivaller, Oscar / BAFTA onaylı festivaller ve günlük aktif kullanıcılar dahil olmak üzere tüm önemli metriklerde pazar lideri haline gelmiştir. Dünya çapında yükselişte olan platform 2019 Akademi Ödülleri televizyon yayınında gösterilen Oscar adayı 15 bağımsız filminden 14’ü tarafından festivallere ulaşmak için tercih edilmiştir (Medium.com, 2019). Film Freeway ayrıca, 2022’ye kadar Sundance Film Festivali’ne gönderilen tüm projeleri yönetmek için Sundance Enstitüsü ile özel bir anlaşma imzalamıştır (O’Falt, 2019).

WAB’ın FCS sahasından çekilmesiyle birlikte Film Freeway dünyanın pek çok noktasından filmleri ve festivalleri veri tabanında barındırması sebebiyle en çok tanınan, kullanılan festival başvuru sitelerinden biri haline gelmiştir. Film Freeway’in yanında bu pazarda aktif olan pek çok film festivali başvuru sitesi

bulunmaktadır. Bu çalışma bahsedilen sitelerin endüstriyel pazar bağlamında analizini yapmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada küresel çapta aktif olarak faaliyet gösteren film festivalleri başvuru sitelerinin endüstriyel pazar bağlamında yapısal unsurlarının betimlenerek ortaya koyulmasından sonra karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılması amaçlanmaktadır. Bu sebeple, bahsedilen başvuru sitelerinden aktif olanları amaçsal örneklem yoluyla çalışmaya dâhil edilmiştir. Amaçsal örneklem, yapılacak araştırma için gerekli olan verilerin toplanabilmesi amacıyla konuyla alakalı birimlerin özellikle seçilmesiyle elde edilmektedir. Bu kapsamda yapılan ön çalışma neticesinde Mart 2023 itibariyle aktif olan sekiz⁴ adet film festivalleri başvuru sitesi tespit edilmiştir:

Tablo 1. Aktif Film Festivalleri Başvuru Siteleri

Sitenin Adı	Bağlantısı
Film Freeway	www.filmfreeway.com
Festhome	www.festhome.com
Shortfilmdepot	www.shortfilmdepot.com
Clickforfestivals	www.clickforfestivals.com
Movibeta	festival.movibeta.com
Filmfestplatform	www.filmfestplatform.com/en
Filmfestivals4u	www.filmfestivals4u.net
Docfilmdepot	www.docfilmdepot.com

Çalışmada betimsel analiz yöntemi kullanılacaktır. Betimsel analizde görüşme ve/veya gözlem sonucu elde edilen verileri düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunmak amaçlanmaktadır. “Bu analizde veriler daha önceden belirlenmiş temalara göre sınıflandırılır, özetlenir ve yorumlanır. Bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulur ve gerekirse olgular arasında karşılaştırmalar yapılır” (Yıldırım &

⁴ 2015 yılında Amerika’da kurulan, kendisini bir başvuru platformu olarak tanıtan, listesinde 63 festival barındıran World Film Presentation adlı sitenin çalışmasında sorunlar yaşandığından listeye dahil edilmemiştir.

Şimşek, 2011, s. 224). Böylelikle araştırılan problemin mevcut durumu ortaya konmaktadır.

Bu çalışmada uygulanan betimsel analiz yöntemi ile film festivalleri başvuru sitelerinin hali hazırdaki durumunu ortaya koymak amacıyla kavramsal çerçevede ifade edilen festival başvuru siteleri hakkındaki genel birtakım özelliklerden yola çıkılarak veri analizi için parametreler oluşturulmuştur.

Bu kapsamda ilk olarak film festivalleri başvuru sitelerinin yapısal özellikleri ele alınmıştır. Bu kategori altında bahsedilen sitelerin kuruluş yılları, menşei ülkeleri, veri tabanlarındaki festival sayıları ve veri tabanlarındaki Türkiye'deki film festivallerinin sayıları sunulmuştur. Aynı kategori kapsamında, bu sitelerin film yapımcıları için kolaylık sağlayacak festival filtreleme ve sıralama sistemlerine ilişkin özellikler yer almıştır.

Sonraki kategori ise film festivalleri başvuru sitelerinin finansal sistemi olmuştur. Bu kategoride sözü edilen sitelerin film yapımcılarından aldıkları ücretler, festivallerden aldıkları komisyonlar ve diğer ücretler, ücretli pazarlama hizmetleri bulunmaktadır.

Çalışmadaki son kategoriyi ise film festivalleri başvuru sitelerinin pazarlama olanakları oluşturmuştur. Bu sitelerin film yapımcıları ve festivaller için verdikleri ücretli ve ücretsiz pazarlama olanakları bu kategori kapsamında ele alınmıştır.

Kategoriler kapsamında sitelerden elde edilen veriler tablolaştırılarak özetlenmiş, akabinde tablolardaki veriler açıklanmış, karşılaştırma yapılarak değerlendirilmiştir.

Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Yapısal Özellikleri

Tablo 2. Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Yapısal Özellikleri

Sitenin Adı	Kuruluş Yılı	Menşei	Veri tabanındaki Festival Sayısı ⁵	Veri tabanındaki Türkiye'deki Film Festivallerinin Sayısı
Film Freeway	2014	Kanada	12.624	122
Festhome	2013	İspanya	4.724	32
Shortfilmdepot	2004	Fransa	153	0
Clickforfestivals	2013	İspanya	2.281	0
Movibeta	2009	İspanya	140	0
Filmfestplatform	2007	Fransa	87	1
Filmfestivals4u	2008	Almanya	16	0
Docfilmdepot	2016	Fransa	45	0

Film festivalleri başvuru sitelerinin kuruluş yıllarına bakıldığında, Withoutabox'tan sonraki on yıl içinde Shortfilmdepot, Filmfestplatform, Filmfestivals4u, Movibeta sitelerinin kurulmuş olduğu görülmektedir. 2010'lu yıllardan itibaren pazara katılan siteler ise Film Freeway, Festhome, Clickforfestivals ve Docfilmdepot olmuşlardır. Sitelerin menşeiine bakıldığında Avrupa kökenli sitelerin sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Buna karşın, Kanada kökenli, sonradan Amerika'da faaliyetlerini sürdürmeye başlamış Film Freeway ise veri tabanında barındırdığı festival sayısı bakımından hepsinden daha büyüktür. Film festivalleri başvuru sitelerinin kendi sayfalarından alınan verilere göre festival veri tabanı en gelişkin olanları sırasıyla; Film Freeway, Festhome, Clickforfestivals'tır. Veri tabanında daha az sayıda festival bulunan sitelerin bazıları daha kısıtlı türde yapımları kabul etmektedirler. Örneğin; Filmfestivals4u Alman "Bundesverband Jugend und Film" (Federal Gençlik ve Film Derneği)'in "Junge Filmszene" (Genç Film Sahnesi) adlı projesi kapsamında geliştirilmiş, 27 yaşın altındaki genç yönetmenler için düzenlenen festivallere adanmıştır (Filmfestivals4u, 2023). Bir

⁵ Bu sayılar, adı geçen sitelerde başvuruya açık, kapalı ve site üzerinden kapanmış veya tam olarak faaliyetlerini sonlandırmış ancak arşivde görülen film festivallerinin toplamını içermektedir.

başka örnek olan Docfilmdepot ise, 1979'dan beri Fransa'da belgesel filmi tanıtmaya ve öğretmeye adanmış ve her yıl, Les États généraux du film Documentaire adlı yıllık bir belgesel festivali düzenleyen Ardèche Images tarafından kurulmuş, platform belgesel film festivallerini veri tabanlarına eklemiş ve öncelikli olarak belgesel film başvuruları için aracı olmuştur (Docfilmdepot, 2023).

Veri tabanında Türkiye'deki film festivallerini barındıran site sayısı ise üçtür. Türkiye'deki 122 film festivalinin başvurularını kabul ettiği Film Freeway ülkede en çok kullanılan film festivali başvuru sitesi olmuştur. Film Freeway'i 32 festival ile Festhome, 1 festival ile Filmfestplatform izlemiştir. Türkiye'de uzun yıllardır yapılan ve yeni düzenlenmeye başlayan çok sayıda festival bu platformları kullanmakta ve film başvurularını bu siteler üzerinden almaktadır. Film Freeway'i başvurular için tercih eden festivaller arasında İFSAK'ın düzenlediği Kısa Film Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali, İstanbul Uluslararası Kısa Film Festivali, İzmir Uluslararası Kısa Film Festivali, Uluslararası Altın Safran Belgesel Film Festivali, Uçan Süpürge Film Festivali, Kısa-Ca Uluslararası Öğrenci Filmleri Festivali, Uluslararası İşçi Filmleri Festivali, Çevre Kısa Film Festivali gibi uzun yıllardır düzenlenen festivaller bulunmaktadır. Festhome platformunda ise Adana Altın Koza Film Festivali, Gezici Festival gibi Türkiye'nin uzun soluklu film festivalleri yer almaktadır. Özellikle Adana Altın Koza Film Festivali'nin her iki platformu da kullanarak film kabulü yaptığı bulgulanmıştır. Böylelikle festival yöneticilerinin farklı platformlardan çok sayıda film temin edebilecek ve gösterim seçkisine kabul alabilecek alternatifler geliştirdiği belirtilebilir.

Kuşkusuz her geçen gün sayıları değişen festival sayılarına bakıldığında film festivali başvuru siteleri arasında bugün Film Freeway'in pazardaki liderliğinden söz edilebilmektedir. Festival sayısının fazlalığı ve çeşitliliği bakımından Film Freeway'in film yapımcılarına dünya çapındaki film festivallerine göz atma olanağını vermiş olduğu söylenebilir. Böylece, film yapımcılarının adı duyulmamış pek çok festivalden haberdar olmasına, bu etkinliklere başvurmasına katkı sağlamaktadır

denilebilir. Bunun yanı sıra kimi blog yazarları (Martin, 2016; 2017; Wolf, 2017) bu sitelerde sırf para kazanmak amacıyla sahte ya da sözde film festivallerinin düzenlendiğine dikkat çekmektedirler⁶. Bu tür festivallerin halen aktif olduğu görülmektedir. Dolayısıyla sitelerin festivalleri güvenli bir denetlemeye tabi tutamadıkları yorumu yapılabilmektedir.

Film festivalleri başvuru sitelerinin binlerce festivali bünyesinde barındırmasıyla bir festival veri tabanı işlevine sahip olduğu da söylenebilmektedir. Bu veri tabanında film yapımcılarının bir başvuru stratejisi geliştirmeleri için çok sayıdaki festivali tarayıp, başvuru ücretleri, son teslim tarihleri, kategorileri, temaları ve daha fazlasına ulaşmaları, aramaları kaydetmeleri ve listeler oluşturmaları gerekmektedir. Bu sebeple, bahsedilen sitelerde kullanıcı dostu bir ara yüze, filtreleme ve sıralama gibi özelliklere ihtiyaç bulunmaktadır.

Tablo 3. Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Filtreleme ve Sıralama Yapısı

Sitenin Adı	Festivalleri Filtreleme	Festivalleri Sıralama
Film Freeway	Festival Adı, Çağrıya Açık/Kapalı, Etkinlik Türü, Kategoriler, Başvuru Ücreti, Festivalin Kaç Yıldır Düzenlendiği, Süre, Tür, Ülke Dahil/Hariç, Son Tarihi Önce/Sonra, Etkinlik Tarihi Önce/Sonra, Gold Üyelerine Özel İndirimli Festivaller, Nitelikliler, Trend Festivaller, Göze Çarpanlar, En Popülerler, En İyi Değerlendirilen 100 Festival, Işıldayanlar (10 yıl ve daha uzun süren festivaller), Öncüler (4 ila 9 yıldır süren festivaller), Vizyonerler (1 ila 3 yıldır süren yeni festivaller), Türe Göre Kürate Edilmiş Festival Seçkileri (Belgesel, Senaryo, Korku, Bilim Kurgu, Kısa Film), Biletler, İndirimler	Son Başvuru Tarihi (Gelecek/Son/Erken), En Popüler, En İyi Derecelendirilmiş, Yakında Eklenen, Başvuru Ücreti En Ucuz/En Pahalı, Kaç Yıldır Düzenlendiği, Etkinlik Tarihi, Biletli
Festhome	Festival Adı, Çağrıya Açık/Kapalı Festival, Ülke Festival/Film, Nitelikliler, Kategoriler, Tür, Tema, Dil, Son Tarihi, Öğrenci Projesi İzin/Red, Eser Türü, Süre, Yapım Yılı, Ödül Ücreti, Başvuru Ücreti, Festivalin Kaç Yıldır Düzenlendiği	Yok
Shortfilmdepot	Festival Adı, Çağrıya Açık/Kapalı Festival, Ülke	Yok

⁶ Yazarlar ayrıca sahte-sözde olabilecek festivallerin özelliklerini yazılarında ayrıntılı olarak anlatmaktadır.

Clickforfestivals	Festival Adı, Ülke, Kategoriler, Tema, Ücret	Alfabetik, Son Başvuru Tarihi
Movibeta	Festival Adı, Ücret, Ödül, Beğeni, Tür, Tema, Ülke, Yıl	Yok
Filmfestplatform	Festival Adı, Şehir, Ülke, Çağrıya Açık/Açılacak, Kategori, Kayıt Ücreti Var/Yok, Süre, Üretilen Ülke	Son Başvuru Tarihlerine Göre Otomatik Dizilim
Filmfestivals4u	Yok	Yok
Docfilmdepot	Bütün Festivaller, Çağrıya Açık Festivaller, Son Günler, Başvurulara Kapalı Festivaller	Son Başvuru Tarihlerine Göre Otomatik Dizilim

Sitelerin filtreleme ve sıralama yapısına bakıldığında, festival veri tabanı geniş Film Freeway, Festhome gibi sitelerde daha gelişkin arama özelliklerinin yer aldığı görülmektedir. Bununla beraber bu üç sitede Oscar, BAFTA, European Film Award gibi ödüller alabilmek için derece alınması gereken festivalleri ifade eden *Nitelikliler* filtreleme seçenekleri arasında yer almaktadır. Tablodaki filtreleme seçenekleri arasında Film Freeway'in festival tavsiye eden bir küratörlük görevi yaptığı da görülmüştür. Çeşitli dönemlerde çeşitli festivalleri ön plana çıkaran türe göre filtreleme seçeneği bu kapsamdadır. Yine Film Freeway diğerlerinden ayrı olarak site kullanıcılarının deneyimleriyle oluşturduğu filtreleme seçenekleriyle diğerlerinden ayrılmaktadır; Trend Festivaller, En Popülerler ve En İyi Değerlendirilen 100 Festival sekmeleri bunlardandır.

Festivalleri sıralama seçeneklerine bakıldığında ise Film Freeway'in gelişkin olduğu görülmektedir. Festhome gibi veri tabanında en çok festivali barındıran ikinci sitenin sıralama özelliği bulunmamaktadır. Shortfilmdepot, Movibeta ve Filmfestivals4u gibi az sayıda festivale sahip sitelerde ise sıralama özelliği yer almamaktadır.

Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Finansal Sistemi

Film festivalleri başvurularını alırken film yapımcılarından ücret talep edebilmektedirler. Kimi festivaller film inceleme maliyeti, diğer giderlerin karşılanması ve festivallerin ekonomik sürdürülebilirlik kazanması bakımından başvurulardan çeşitli ölçeklerde ücretlendirme yapmaktadırlar. Örneğin; Amerika'da

çoğu kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından tertiplenen film festivallerini finanse edebilmek için başvuru ücretleri önemlidir. Kayıt sayısına bağlı olarak elde edilen gelirler festivalin ekonomik olarak hayatını sürdürmesini sağlamaktadır. Kayıt tarihlerinin erken son tarih, normal son tarih ve geç son tarih gibi bölümlenmesine göre fiyatlar değişmektedir. Bu tarih aralıkları daha da bölümlenmekte, fiyatlar buna göre belirlenmektedir. Erken son tarihli kayıt ile geç son tarihli kayıt arasında alınan ücretler arasında %50'ye varan büyük farklar bulunmaktadır. Kimi festivaller ise erken son tarih dönemlerindeki başvurular için ücret talep etmezken, kimileri ulusal yarışmalardaki başvurular için ücret almamaktadırlar.

Festivallerin talep ettiği bu kayıt ücretleri orta ölçekli festivaller arasında rekabete yol açabilmektedir. Kayıt ücreti politikası festivallere gelen, kimi festivaller için baş edilemeyecek denli fazla, film başvuru sayılarının kısıtlanmasını da sağlamaktadır. Festival kayıt ücretleri bütçesi sınırlı olan film yapımcılarının festival başvuru stratejilerinin belirlenmesinde önemli bir etkidir.

Festival başvuru siteleri festivallerin filmlerden aldığı başvuru ücretini tahsil edebilmektedir. Filmlerin başvuru sitelerine kaydedilmesi için ücret ödenmemektedir. Üyelik ücreti olmasa da başvuru başına komisyon ücreti⁷ tahsil edilmesi, festivallerin aldıkları başvuru ücreti üzerinden festivallerden komisyon alınması bu sitelerin kazanç yollarıdır. Bunların yanı sıra festival başvuru sitelerinin ücretli pazarlama hizmeti de gelirine katkı sağlamaktadır. Sitelerin sahip olduğu bu özellik ile film yapımcılarının/film festivallerinin sitede daha görünür olmalarına katkı sağladıkları söylenebilir.

Tablo 4. Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Finansal Sistemi

Sitenin Adı	Film Yapımcılarından Alınan Ücretler	Festivallerden Alınan Ücretler	Ücretli Pazarlama Hizmeti

⁷ Avrupa'daki kayıt işlemi Reelport (2005-2019) ortaya çıkana kadar her zaman ücretsiz olmuştur. Reelport festival ücret almamasına rağmen kayıt için fiyat belirleyen ilk platform olmuştur (Martin, 2016b).

Film Freeway	İsteğe bağlı Gold üyeliği; Aylık plan 12,99\$, yıllık plan 99\$	Giriş ücreti almayan festivaller için ücretsiz. Giriş ücreti alan ve ek gönderim yöntemleri kullanan festivaller için %7; Giriş ücreti alan ve Film Freeway'i özel gönderim yöntemi olarak kullanan festivaller %5 komisyon öderler.	Var
Festhome	Gönderim Başına Ücretlendirme; 1 Başvuru için 1 kredi 2 €. 5 kredi 8,95 €, 20 kredi 29,95 €, 75 kredi 89,95 €; Yıllık Plan-sınırsız başvuru 49,95 €; DRM (Dijital Haklar Yönetimi) Yıllık Plan 99,95 € 1 Yıllık, 179,95 € 2 Yıllık	Festival giriş kayıt ücretleri üzerinden %10 komisyon	Var
Shortfilmdepot	Yüklenen bir önizleme kopyasının her bir festivale gönderiminde 1 pul düşülmektedir. Pul ücretleri şöyledir; 1 pul 3 €, 5 pul 12,5 €, 20 pul 39 €, 50 pul 75 €.	1 Yıllık Abonelik 350 €	Yok
Clickforfestivals	Gönderim Başına Ücretlendirme; 1 Başvuru 1 Tıklama üzerinden ücretlendiriliyor. Fiyat, satın alınan tıklama miktarına bağlı olarak değişmektedir (0,5'ten 3€'ya kadar). Promosyondaki festivallerin maliyeti sadece 0,5 tıklamadır. 1 tıklama 2€, 5 tıklama 9€, 10 tıklama 17€, 20 tıklama 32€, 50 tıklama 75€, 75 tıklama 105€, 100 tıklama 120€, 200 tıklama 200€.	Yok	Yok
Movibeta	3 festival 12 €, 10 festival 32 €, Yıllık Plan ile Sınırsız Başvuru 60 €	Yok	Yok
Filmfestplatform	1 Kredi 3 €, 5 Kredi 14 €, 10 Kredi 26 €, 50 Kredi 85 €.	Ücretsiz, Temel 350 €, Premium 450 €	Yok
Filmfestivals4u	Yok	Yok	Yok

Docfilmdepot	Yüklenen bir önizleme kopyasının her bir festivale gönderiminde 1 pul düşülmektedir Pul ücretleri şöyledir; 1 pul 4,5 €, 5 pul 20 €, 10 pul 35 €, 20 pul 65 €, 50 pul 150 €	1 Yıllık Abonelik 540 €	Yok

Tabloya bakıldığında, Film Freeway'in ve Festhome'un gelirlerini söz edilen üç yoldan da elde eden siteler olduğu görülmektedir. Festhome ücretli pazarlama hizmetini isteğe bağlı tutarken Film Freeway film yapımcılarından alınan ücretleri ve ücretli pazarlama hizmetini isteğe bağlı tutmaktadır. Film Freeway ücret almayan festivaller için ücretsiz iken, ücret talep eden festivallerden ise aldıkları ücret başına komisyon almaktadır.

Festhome, Shortfilmdepot, Clickforfestivals, Movibeta, Filmfestplatform ve Docfilmdepot gönderim başına ücretlendirme politikasına sahiptirler. Festhome ve Movibeta yıllık plan sunarak film yapımcılarının bir yıl içerisinde sınırsız başvuru yapmalarını sağlamaktadırlar.

Film Freeway aylık veya yıllık bir ücret karşılığında birçok festivalde %10'dan %50'ye varan indirim sağlayan Film Freeway Gold'u oluşturmuştur. Film Freeway Gold isteğe bağlı bir üyeliktir ve yalnızca Gold üye başvuru sahiplerinin, doğrulanmış Gold festivallerine gönderimlerde indirimli fiyat almasına izin vermektedir.

Film Freeway, Festhome, Shortfilmdepot, Filmfestplatform ve Docfilmdepot festivallerden ya komisyon ya da yıllık ücretlendirme talep etmektedirler. Clickforfestivals, Movibeta ve Filmfestivals4u ise festivallerden herhangi bir ücret almamaktadırlar.

Ücretli pazarlama hizmeti sunan siteler ise Film Freeway ve Festhome olmuşlardır. Bunların dışında kalan sitelerin hiçbirinde pazarlama imkânı bulunmamaktadır.

Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Pazarlama Olanakları

Filmlerin festivallere kabulünün sağlanmasında festival ekibinin programlama etkenlerine daha önce değinilmişti. Şüphesiz, filmin konusu, oyuncular, yönetmenin üslubu, filmin süresi gibi unsurlar bir paket olarak filmlerin gösterim seçkisine davet edilmesinde önemlidir. Ancak, festival başvuru siteleri üzerinden yapılan binlerce başvuru arasından öne çıkabilmek için etiketleme önem taşımaktadır. Filmlerin üretilmiş ve dağıtmaya hazır bir mal olduğu düşünüldüğünde diğerlerinden farklılaşması, hatta markalaşması gerekmektedir. Festival başvuru siteleri daha önceden de filmin tanıtımında kullanılan ve festivaller tarafından istenilen materyalleri dijital ortamda kabul etmektedirler. Dijital tanıtım materyalleri, diğer adıyla dijital basın kiti en geniş kapsamıyla şunlardan oluşmaktadır:

- Filme ait tanıtıcı bilgiler; logline, sinopsis, teaser, fragman.
- Filmin künyesi; süre, tür (kurgu, belgesel, animasyon veya deneysel), yapım yılı, çekim yeri, dil, çekim formatı, ülke, film ekibi, oyuncular, varsa festival ödülleri, iletişim bilgileri, varsa izleyici yorumları, varsa üretim sürecine ilişkin merak uyandırıcı yapım notları.
- Filme ilişkin görseller; yönetmen fotoğrafı, film afişi, filminden kareler, yapım fotoğrafları.
- Yönetmene dair bilgiler; filmin dünyasına, karakterlerine ilişkin yorumların ve film yapım motivasyonlarının anlatıldığı yönetmen görüşü, yönetmen biyografisi ve filmografisi.
- Uluslararası dağıtımın planlanacağı festival ve seyirciler için farklı dillerde hazırlanabilecek, yukarıdaki materyalleri içeren, daha özel bilgilerle oluşturulmuş bir basın bülteni. Basın bültenlerinde yer alan her bir bilgi festival rehberlerinde, dergilerde, web sitelerindeki değerlendirmelerde, film dağıtım platformlarında gerekli olmaktadır.

Film yapımcılarında olduğu gibi, özellikle küçük ve orta ölçekli festivallerin de başvurularını arttırmak, daha iyi filmler seçebilmek için bir film tedarik havuzu

olan festival başvuru sitelerinde öne çıkmaları gerekmektedir. Bu bakımdan festivallerin de haklarında bilgi sundukları tanıtım sayfaları önem kazanmaktadır. Festivaller hakkında bilgi, yönetmelikler, festival başvuru ve etkinlik takvimi, geçmiş etkinliklere ve mekânlara dair görseller, katılımcı sayıları, varsa ödüller, sponsorlar ve paydaşlar bu kapsamda yer almaktadır. Festivalin prestijli olması ise film yapımcılarının filmlerini daha çok göndermelerini sağlayacaktır.

Film festivalleri başvuru siteleri film yapımcıları ile festivaller arasında karşılıklı olarak pazarlama destekleri de vermektedirler.

Tablo 5. Film Festivalleri Başvuru Sitelerinin Pazarlama Olanakları

Sitenin Adı	Film Yapımcıları İçin Pazarlama Destekleri	Festivaller İçin Pazarlama Destekleri
Film Freeway	Dijital Basın Kiti, İsteğe bağlı ücretli proje pazarlama kapsamında Web Sitesinde Pazarlama, E-posta Yoluyla Pazarlama	İsteğe bağlı ücretli pazarlama kapsamında Web Sitesinde Pazarlama, E-posta Yoluyla Pazarlama ve Sosyal Medya Pazarlaması. Festivallerin kullanıcılar tarafından derecelendirilmesi sistemi Her festivale anahtar istatistikler bölümüyle kendi sayfalarında potansiyelleri hakkında bilgi verme "MovieMaker" dergisiyle yapılan festival tavsiye listeleri
Festhome	Dijital Basın Kiti Film yapımcılarının filmlerini kiralama yoluyla doğrudan izleyicilerle buluşturacakları Festhome TV adlı VOD platform hizmeti	Festivallerin belirlediği sayıda filmin ücret karşılığında Festhome TV adlı VoD platformundan yayınlanma hizmeti Ücretli üyelikte indirim verilecek festival görsellerinin sitede sunumu E-Posta Bülteni
Shortfilmdepot	Dijital Basın Kiti	E-Posta Bülteni
Clickforfestivals	Dijital Basın Kiti	E-Posta Bülteni
Movibeta	Dijital Basın Kiti	E-Posta Bülteni
Filmfestplatform	Dijital Basın Kiti	E-Posta Bülteni
Filmfestivals4u	Dijital Basın Kiti	Junge Filmszene festival veri tabanından gönderimler için son tarihler bilgisi haber akışı (Alman)
Docfilmdepot	Dijital Basın Kiti	E-Posta Bülteni

Film yapımcıları için pazarlama destekleri hemen bütün sitelerde temel düzey olarak addedilebilecek dijital basın kitiyle verilmektedir. Film Freeway ve Festhome

film yapımcıları için farklı uygulamalara sahiptirler. Film Freeway isteğe bağlı olarak ücretli pazarlama desteği vermektedir. Proje pazarlaması kapsamında Tanıtılan Projeler, Öne Çıkan Projeler gibi seçeneklerle, Gold üyelere daha ucuz fiyatlarla kendi web sitesi üzerindeki sayfalarda ve panellerde projeleri görünür kılmaktadır. Bir diğer pazarlama desteği ise e-posta ile yapılmaktadır. Film festivallerinin yönetim ve programlama ekiplerine gönderilen; Gündemdeki Projeler Özel E-Posta, Şimdi Başvuruyor, Popüler Liste, Haftanın Filmi, İzlenecek Film Yapımcısı, Haftanın Fragmanı, Haftanın Senaryosu gibi birbirinden farklı noktaları ön plana çıkaran bu pazarlama desteğinde ücretler yine Gold üyeler için indirimlidir. Proje pazarlama desteğinde, festivaller ile yalnızca poster, fragman, özet, fotoğraflar, jenerik, biyografi ve teknik özellikler gibi proje bilgileri paylaşılmaktadır. Festhome ise film yapımcılarının filmleri için çevrimiçi kiralama yoluyla doğrudan izleyicilerle buluşturacakları Festhome TV adlı VOD platform hizmetini sunmaktadır. Komisyon ücretiyle çalışan bu sistemin esasen film festivallerini devreden çıkaran bir yönü olsa da festival devrelerinden sonra film yapımcılarına kazanç getirecek, filmi gündemde tutacak, nihayetinde film yapımcıları için dolaylı bir pazarlama desteği sunacak bir özellik olduğu belirtilebilir.

Festivaller için verilen pazarlama desteklerine bakıldığında ise sisteme kayıtlı olan film yapımcılarına gönderilen festival başvuru tarihlerine ilişkin e-posta bülteninin verilen en yaygın destek türü olduğu görülmektedir.

Film Freeway film yapımcılarına verdiği ücretli desteği film festivallerine de uyarlamıştır. Festival pazarlaması desteği de isteğe bağlıdır. Ücretli olan bu pazarlamada Gold üyeliğini kabul eden festivallere indirimler yapılmaktadır. Bu kapsamda ise festivallere Web Sitesinde Pazarlama, E-posta Yoluyla Pazarlama ve Sosyal Medya Pazarlaması desteği verilmektedir. Film Freeway web sitesi üzerinden ana sayfadaki In The Spotlight bağlantısında, aramalarda Sponsorlu Arama ve Öne Çıkanlar Listesi şeklinde, festivallere ait sayfaların kenar bölümlerinde ve Gönderen Kontrol Paneli'nde "Beğenebileceğin Festivaller" önerileri ile İzleme Listeleri'nde,

Başvuru Onaylama Sayfası'nda, İndirimli Festivaller bölümünde, Şimdi Trendler, Küratörlü Bölümler ve Ana Sayfa logolarında festivallere ilişkin bilgilere yer vermektedir. E-posta ile pazarlamada siteye kayıtlı kullanıcılara festival vurgulu özel e-posta gönderiminde, Haftalık Popüler Listede, Özel Tanıtım Paragraflı Kaçırılmaması Gereken Festival bülteninde, Haftanın İndirimi listesinde, Tavsiye Edilen Festivaller Listesinde, Başvuru Onay Sayfasında Gösterilen Tavsiye Edilen Festivaller Listesinde, yeni üyeler için Hoş geldin E-postasında yer alacak "Beğenebileceğiniz Festivaller" bölümünde, Karar Durum İlan Sayfasında yer alacak listede festival görünürlüğü sağlanmaktadır. Sosyal Medya Pazarlaması kapsamında ise Film Freeway'in Facebook ve Twitter sayfalarında festival duyurusu özel olarak paylaşılmaktadır.

Film Freeway festivallere site üzerinden başvuran ve katılan film yapımcılarının etkinliğin ardından festivalleri derecelendirmesi sistemini kullanmaktadır. Film yapımcıları festival deneyimlerini Genel Değerlendirme, Kalite, Değer, İletişim, Misafirperverlik ve Ağ Oluşturma gibi kriterler üzerinden puanlama yapabilmekte ve yorum yazarak anlatabilmektedirler. Yapılan olumlu yorumların festivalin diğer film yapımcılarına pazarlanması için bir destek olması kaçınılmazdır. Festivallerin diğer sitelerde de belirtebileceği festivallere ilişkin birtakım bilgileri festival sayfasında film yapımcılarına ayrıca sunmaktadır. Anahtar İstatistikler olarak tanımlanan bilgilerde Seyirci Katılımı, Tahmini Başvuru Sayısı, Seçilen Proje Sayısı, Verilen Ödüller başlıklarında festivale ilişkin sayılarla festivalin yaratacağı potansiyele dair film yapımcılarına bilgi sağlanmaktadır.

Film Freeway'in yaptığı bir diğer festival pazarlaması desteği ise Movie Maker dergisiyle yapılan festival tavsiye listeleri işbirliğidir. Movie Maker dergisi ve Film Freeway'in dönem dönem festival listeleri oluşturdukları görülmektedir (Moviemaker.com, 2023). Festhome ise yine film yapımcılarına sağladığı çevrimiçi gösterim olanağını festivaller için de vermektedir. Festivallerin belirlediği sayıda filmin ücret karşılığında Festhome TV adlı VoD platformundan yayınlanma hizmeti

festivallerin çevrimiçi olarak varlığını sürdürmeleri, alternatif bir yolla kazanç elde etmeleri için bir olanak sağlamaktadır. Festhome ayrıca ücretli üyeliğe sahip kullanıcıların alacağı Pro hizmetiyle festival başvuru ücretlerinde kazanacağı indirim oranının tanıtımlarını festival logolarıyla birlikte sergilemektedir. Bununla film yapımcılarının siteye ücretli üyelikle elde edecekleri kazançlar vurgulansa da festivallerin logolarının öne çıkarılmasına da katkı sağladığı görülmektedir.

Sonuç

Film festivalleri başvuru siteleri yirmiyi aşkın yıldır film yapımcıları ve film festivalleri için film başvurularına ortam sağlamaktadır. Filmlerin festivallere tedarik edildiği bu pazar büyüdükçe her iki taraf için yeni birtakım kolaylıklar ve zorluklar meydana gelmektedir.

Film yapımcılarının küresel bir festival ağına erişmeleri, filmlerini göstermeleri için yeni festivalleri keşfetmeleri, bunlara başvurmak için yalnızca tıklamalarının yeterli olması bu sitelerin avantajlarından. Buna karşın festival başvuru sitelerinde festivallerin sayılarının artması sahte-sözde festivalleri ortaya çıkarmış, bunları denetleme sözünü veren, birkaç sitenin geliştirerek uygulamaya koyduğu Fair Submissions Code of Ethics (Adil Başvuru Etik Kuralları) ise güncelliğini ve uygulanabilirliğini yitirmiştir. Böylelikle film yapımcılarını kandıran, başvuru ücretleriyle zenginleşen tapon festivallerin sayıları artmıştır. Bunların yanı sıra, festivallerin programlarındaki zaman sınırlamasının gereği olarak gelen başvurulardan pek azına gösterim şansı vereceği düşünülünce, filmlerin önemli bir çoğunluğunun elenmesi kaçınılmazdır. Bu durumda film yapımcıları arasında festival seçimlerinde şaibe olduğu, başvuru sitelerinin dikkate alınmadığı veya güvenilir olmadığı iddialarına yol açabilmektedir. Başvuran sayısının fazla olması sebebiyle festivaller tarafından filmlerin izlenmediği, neden kabul edilmediğine ilişkin bilgilerin yer almaması ve yalnızca standart bir ret e-postası gönderilmesi gibi durumların ortaya çıkması festival başvuru sitelerinin işlevsel olmadığına öne sürülmesine sebep olmuştur. Bununla beraber, günümüzde geniş veri tabanına sahip

sitelere kayıtlı olmayan film festivallerinin film yapımcıları tarafından sahte, güvenilir olmayan festival olarak görülebileceği de belirtilmelidir.

Festival başvuru sitelerinin gelirlerinin genel itibarıyla film yapımcılarından, film festivallerinden ve film yapımcıları ve festivaller için verdikleri ücretli pazarlama hizmetlerinden elde edildiği görülmektedir. Bu siteler arasında görece az sayıdaki festivali veri tabanında barındıran sitelerin ise kurumsal desteklerle varlıklarını sürdürdükleri, sadece tedarik ve dağıtım aracı olarak işlevselliğe odaklı çalıştıkları söylenebilir. Film Freeway ve Festhome gibi veri tabanında binlerce film bulunduran iki başvuru sitesi ücretli pazarlama hizmeti kullanmaktadırlar ve bu özellikleriyle diğer platformlardan daha gelişkindirler. Fakat burada başka bir sorun baş göstermektedir. Ücretli pazarlama hizmetleri bir ürün olarak filmlerin kalitesinin gözetilmeden kabul edilmesini de beraberinde getirmektedir. Bunun ayırt edilmemesi, bütün üyelere ücret karşılığı uygulanabilmesi filmin bu pazarda tamamen bir mal olarak el değiştirdiğinin, özgün bir değerinin olmadığına bir göstergesidir. Aynı şekilde bu uygulamanın festivaller için yanıltıcı, kafa karıştırıcı bir yanı da bulunmaktadır. Ücret karşılığı öne çıkarılan her kalitede film festivallerin önüne gelerek film seçimi sürecine dahil olacaktır. Benzer bir kafa karışıklığı film yapımcıları için de yaşanacaktır. Örneğin; Film Freeway Gold üyelerine indirim yapacak festivallerin "Film Freeway'de Bu Hafta" adındaki haftalık bültenlerinde yerleştirme yaptığını ve yarım milyonu aşkın kullanıcıya gönderdiğini belirtmektedir. Film Freeway için bir festival sisteme yüklenirken Gold seçeneğine tıklanması, böylelikle Gold üyeleri için indirimin kabul edilmesi festivalin öne çıkarılması için yeterli olmaktadır. Film Freeway her ne kadar doğrulama yaptığını belirtse de Gold üyelik için bahsedilen doğrulama yönteminin kriterleri bilinmemektedir. Böylelikle Film Freeway'da ücretli uygulamaların belirli bir standart gözetmeden uygulanması sorununun olduğu gözlemlenmektedir.

Veri tabanlarında kayıtlı olan festivallerin önemli bir çoğunluğunun izleyici festivali özelliklerine (Peranson, 2008, s. 38) sahip olduğu söylenebilmektedir.

Kültürel inisiyatifler tarafından organize edilen ve alternatif mekânlarda yerel izleyiciye dönük yapılan etkinlikleri de içeren izleyici festivallerinin geniş başvuru havuzundan faydalanabilmeleri yine bu sitelerin sağladığı kazanımlardandır.

Türkiye'deki uzun soluklu, köklü film festivallerinin de film festivalleri başvuru platformlarından yararlandıkları gözlemlenmiştir. Bu da festivaller bakımından platformların kullanımının artık yerleşik bir boyut kazandığını göstermektedir. Bahsedilen festivallerin sisteme dahil olmaları yeni organize edilmeye başlayan festivallerin de bu platformları tercih ederek film kabul etmeye başlayacaklarının bir göstergesi olarak da görülebilmektedir.

Film festivalleri başvuru sitelerini (veya ağ tabanlı başvuru sistemleri veya Tamamen Tıklanabilir Gönderimi) konu edinen (Fischer, 2012; 2018; Akser, 2015) veya bu sitelerin veri tabanlarından erişimle gerçekleştirilen (Jurado-Martín, 2020) akademik çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bu çalışma özelinde film yapımcıları, festival başvuru siteleri ve festivaller kapsamında imaj, tanıtım, motivasyon, memnuniyet düzeyi, işlevsellik, kullanım alışkanlıkları gibi akademik çalışmaların yapılabileceği belirtilebilir.

Film yapımcıları ekseninde yapılabilecek çalışmalar şunlardır:

- Film festivalleri başvuru sitelerinin film yapımcıları için verimli olup olmadığını konu edinen bir araştırma ile esasen bu sitelerin işlevselliğine ilişkin bir bilgi edinilebilir.
- Film yapımcılarının sitelerdeki festival tercihlerini neye göre yaptıkları, başvurularında belirli bir stratejiyi güdüp gütmedikleri, hangi tür stratejilerin bu siteler üzerinden tercih edildiği incelenebilir. Film yapımcılarının festival başvurularında festivallerin tanıtımı, prestiji, ücretsiz olması gibi özelliklerinden hangilerinin başvuru motivasyonlarını etkilediği açıklanabilir.
- Film yapımcılarının, diğerlerine göre gelişkin siteleri kullanım stratejisini tespit edecek bir çalışma yapılabilir. Böylelikle yaygın kullanım eğilimleri

ortaya konabilir. Bununla beraber bahsi geçen kullanıcıların hangi motivasyonla film çektiği ve festivale katıldığı da tespit edilebilir.

Festivaller ekseninde yapılabilecek çalışmalar şunlardır:

- Festivallerin başvuru siteleri üzerinde hangi yöntemlerle etkinliklerini tanıttıkları, tanıtımlarındaki genel eğilimleri ve farklılaşmaları tanıtım ve pazarlama bağlamında ele alınabilir. Festivallerin tanıtım çalışmalarındaki benzerlikler ve farklılıklar tespit edilebilir. Festival başvuru sitelerinde yer almayan, başvurularını doğrudan kabul eden büyük festivallerin siteleri ile de bu bağlamda bir karşılaştırma yapılabilir.
- Festivallerin gösterim seçkilerine ne oranda davetli film kabul ettikleri, bu platformlardan ne oranda yararlandıkları da konu edinilebilir. Festivallerin başvuru sitelerini hangi aşamada tercih ettikleri, bu siteler üzerinden yapılan başvuruların kaçta kaçının karşılık bulduğu bilgisi de festivallerin siteleri değerlendirme ve yararlanma biçimlerine ilişkin bir bilgi verebilir.
- Ücretli pazarlama seçeneklerinin kullanılmasına ilişkin bir araştırma bu seçeneğin ne denli verimli çalışıp çalışmadığını ortaya koyabilir. Film yapımcılarının ne oranda bu siteler üzerinde ücretli pazarlama olanaklarını kullandığı, bu uygulamadan bir fayda sağlayıp sağlamadığı, aynı şekilde bu tür ücretli tanıtımlardan festivallerdeki karar vericilerin etkilenip etkilenmediği veya ne oranda etkilendiği açıklanabilir.
- Kullanıcı yorumları ve puan değerlendirmeleri üzerinden film yapımcılarının festival deneyimlerine ilişkin memnuniyet düzeyleri ortaya konabilir.
- Türkiye’de düzenlenen film festivallerinin bahsedilen siteleri kullanım özellikleri ele alınabilir. Tür, biçim vb. yapısal özelliklerine bakarak bir tanımlama, sınıflandırma yapılabilir. Bununla birlikte Türkiye’deki film festivallerinin festival başvuru sitelerini kullanım deneyimleri ve alışkanlıkları, memnuniyet düzeyleri değerlendirilebilir.

Extended Abstract

The increase in the number of film festivals globally has brought about problems for filmmakers such as awareness of these festivals, their accessibility and learning the application procedures. As a solution to these problems, a number of websites have emerged since the early 2000s that create a database of film festivals and make it easier to apply to festivals. The sites in question provide an environment for filmmakers and film festivals to apply for films. The sites in question have brought events together, made announcements possible in a digital environment, and regulated application processes with certain standards, thus greatly facilitating the work of both filmmakers and festival organizers in festival organization. Filmmakers have access to a global festival network, can discover new festivals where their films can be screened, apply to them, and have had the chance to have their films screened at many festivals. For these reasons, the use of film festival application sites has become widespread and over time, an industrial market environment has emerged for both film producers and film festivals. Although the use of film festival application platforms has become widespread, academic studies on this subject are very few. In this study, the emergence of film festival application sites, which have been used extensively in film festival applications in recent years, their functioning, structural features, financial system and the marketing opportunities they provide for film producers and film festivals are discussed in the context of industrial marketing. Active film festival application sites selected through purposive sampling were examined through descriptive analysis. This study aims to contribute to the scientific research literature on film festival application platforms; to create a resource on this subject and to enable discussion of the structures and functions of the platforms.

In the literature section of the study, firstly the concept of industrial market was defined and it was mentioned that film festivals are industrial market

environments. It then discusses why festivals need application sites and explains how this system emerged and what its function is for the sector.

In this study, which considers film festival application sites as an industrial market environment that procures films and distributes them to festivals, these sites were examined under certain categories through descriptive analysis. Eight application sites that are still actively used were included in the study: Film Freeway, Festhome, Shortfilmdepot, Clickforfestivals, Movibeta, Filmfestplatform, Filmfestivals4u, Docfilmdepot. In this context, firstly the structural features of film festival application sites were discussed. The establishment years of the sites, their countries of origin, the number of festivals in the databases and the number of film festivals in Turkey in the databases are presented in a table. Then, the data presented here were evaluated comparatively. Under the same heading, festival filtering and ranking systems that will make it easier for filmmakers on these sites are tabulated. The next category was the financial system of film festival application sites. The fees received from film producers, commissions and other fees received from festivals, and paid marketing services of the sites mentioned in this category are summarized and explained in the table. The last category of the research was the marketing opportunities of film festival application sites. The paid and free marketing opportunities provided by these sites for filmmakers and festivals are summarized in the table and explained by comparison.

In the conclusion section of the study, the advantages and disadvantages of the application sites are also discussed. The disadvantages of the sites mentioned include the following; the system creates fake festivals that get rich off of application fees; filmmakers are given hope by accepting applications from films that are impossible to watch; application fees are taken, yet only a small number of films are accepted to festivals; it is not known whether and how festivals benefit from these sites in selecting films. It has been observed that festival application sites generally

obtain their income from film producers, film festivals and paid marketing services provided to them. Among these sites, it has been determined that the sites that host relatively few festivals in their databases continue their existence with institutional support and only focus on functionality as supply and distribution intermediaries. Film Freeway and Festhome, two application sites that have thousands of films in their databases, use paid marketing services and are more advanced than other platforms with these features. It is stated that it is a problem that the paid marketing service only highlights the movies for money, without observing certain standards regarding their quality.

Regarding this subject; it is thought that academic studies can be conducted on image, promotion, motivation, satisfaction level, functionality, usage habits within the scope of film producers, festival application sites and festivals.

Kaynakça

- Akser, M. (2015). New media and film festivals in the Middle East. *CINEJ Cinema Journal*, 4(1), 110-121. doi:<https://doi.org/10.5195/cinej.2014.120>
- Bosma, P. (2015). *Film programming: curating for cinemas, festivals, archives*. New York: Wallflower Press.
- De Valck, M. (2007). *Film festivals: from european geopolitics to global cinephilia*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- De Valck, M. (2010, Aralık). Filmfestivals, coproductiemarkten en de internationale kunstcinema. het cinemart-model van matchmaker onder de loep. *TMG Journal for Media History*, 13(2), 144-156.
- Docfilmdepot. (2023). *About Us*. Nisan 3, 2023 tarihinde <https://www.docfilmdepot.com/fr/home/accueil/apropos> adresinden alındı
- Film Freeway. (2023). Mart 27, 2023 tarihinde <https://filmfreeway.com/pages/love> adresinden alındı
- Filmfestivals4u. (2023). *Information for Filmmakers*. Nisan 3, 2023 tarihinde <https://www.filmfestivals4u.net/service/macher.php?lang=en> adresinden alındı
- Fischer, A. (2012). The fully clickable submission: How Withoutabox captured the hearts and minds of film festivals everywhere. D. Iordanova, & S. Cunningham (Dü) içinde, *Digital Disruption: Cinema Moves On-line*. İngiltere: St Andrews University Press.

- Fischer, A. (2018). The fully clickable situation: from tyranny to monopoly to a Film Freeway. T. Jenkins (Dü.) içinde, *International Film Festivals Contemporary Cultures and History Beyond Venice and Cannes* (s. 49-69). İngiltere: I.B. Tauris.
- Follows, S. (2013, Ağustos 25). *The economics of film festivals*. Mart 15, 2023 tarihinde <https://stephenfollows.com/the-economics-of-film-festivals/> adresinden alındı
- Follows, S. (2013b, Eylül 8). *US6829612: Withoutabox's Dirty Secret*. Mart 26, 2023 tarihinde <https://stephenfollows.com/withoutaboxs-dirty-secret/> adresinden alındı
- Follows, S. (2016, Nisan 3). *The seismic shift In the world of film festivals*. Mart 15, 2023 tarihinde <https://stephenfollows.com/the-revolution-in-film-festivals/> adresinden alındı
- Jurado-Martín, M. (2020). Aproximación a los certámenes cinematográficos de realidad virtual, aumentada e inmersiva en América Latina. *Comunicación Y Medios*, 29(42), 134–145. doi:<https://doi.org/10.5354/0719-1529.2020.56993>
- Kaufman, A. (2012, Mayıs 3). *Why Withoutabox Has 400,000 Indie Filmmakers, 1,000 Film Festivals — and Frustrated Customers*. Mart 15, 2023 tarihinde <https://www.indiewire.com/2012/05/why-withoutabox-has-400000-indie-filmmakers-1000-film-festivals-and-frustrated-customers-47658/> adresinden alındı
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2018). *Pazarlama ilkeleri*. İstanbul: Beta.
- Loist, S. (2016). The film festival circuit: networks, hierarchies, and circulation. M. De Valck, B. Kredell, & S. Loist (Dü) içinde, *Film Festivals: History, Theory, Method, Practice* (s. 49-64). New York: Routledge.
- Martin, I. (2016, Kasım 8). *Cómo evitar los festivales falsos*. Mart 17, 2023 tarihinde <https://ismaelmartin.com/como-evitar-los-festivales-falsos/> adresinden alındı
- Martin, I. (2016b, Temmuz 20). *Los materiales de promoción para la distribución en festivales*. Mart 17, 2023 tarihinde <https://ismaelmartin.com/los-materiales-de-promocion-para-la-distribucion-en-festivales/> adresinden alındı
- Martin, I. (2017, Eylül 6). *Después de los festivales falsos: analizando los pseudofestivales*. Mart 17, 2023 tarihinde <https://ismaelmartin.com/analizando-los-pseudofestivales/> adresinden alındı
- Martin, I. (2018, Ekim 17). *El crecimiento de las tasas de inscripción en festivales*. Mart 18, 2023 tarihinde <https://ismaelmartin.com/crecimiento-tasas-de-inscripcion-en-festivales/> adresinden alındı
- Medium.com. (2019, Haziran 4). Mart 12, 2023 tarihinde Sundance film festival selects FilmFreeway as its exclusive submission service: <https://medium.com/filmfreeway/sundance-film-festival-selects-filmfreeway-as-its-exclusive-submission-service-9e7c394bd76a> adresinden alındı
- Moviemaker.com. (2023). Mart 13, 2023 tarihinde <https://www.moviemaker.com/?s=film+freeway> adresinden alındı
- Mucuk, İ. (2014). *Pazarlama ilkeleri* (20 b.). İstanbul: Türkmen Kitabevi.

- Norcross, E. (2014, Şubat 10). *Festivals & filmmakers: Here is Filmfreeway.com*. Mart 15, 2023 tarihinde <https://renegade cinema.com/23415/filmfreeway-com-festivals-filmmakers> adresinden alındı
- O'Falt, C. (2018, Ekim 19). *Amazon and IMDb are closing Withoutabox film festival submission service*. Mart 13, 2023 tarihinde <https://www.indiewire.com/2018/10/amazon-closing-withoutabox-film-festival-submission-service-1202013669/> adresinden alındı
- O'Falt, C. (2018b, Şubat 21). *Sundance selects Withoutabox as its exclusive film festival submission service through 2021*. Mart 15, 2023 tarihinde <https://www.indiewire.com/2018/02/withoutabox-sundance-film-festival-submissions-2021-1201930731/> adresinden alındı
- O'Falt, C. (2019, Mayıs 31). *Sundance signs exclusive three-year agreement with FilmFreeway for festival submissions*. Mart 13, 2023 tarihinde <https://www.indiewire.com/2019/05/sundance-film-festival-2020-submission-filmfreeway-withoutabox-1202146145/> adresinden alındı
- Peranson, M. (2008). First you get the power, then you get the money: two models of film festivals. *Cinéaste*, 33(3), 37-43.
- Stringer, J. (2001). Global cities and the international film festival economy. M. Shiel, & T. Fitzmaurice (Dü) içinde, *Cinema and the City: Film and Urban Societies in a Global Context* (s. 134-144). Massachusetts: Blackwell Publishers.
- Taillibert, C., & Wäfler, J. (2016). Groundwork for a (pre)history of film festivals. *New Review of Film and Television Studies*, 14(1), 5-21.
- Webb, D. (2018, Şubat 22). *Withoutabox vs. FilmFreeway: The major shift in film festival submissions*. Mart 15, 2023 tarihinde <https://filmdaily.co/craft/withoutabox-vs-filmfreeway-film-festivals/> adresinden alındı
- Withoutabox. (2018). Mart 27, 2023 tarihinde <https://www.withoutabox.com/> adresinden alındı
- Wolf, R. W. (2017, Aralık 6). *Checklist for Online Festival Submissions*. Mart 10, 2023 tarihinde <https://www.shortfilm.de/en/checkliste-fuer-online-festival-einreichungen/> adresinden alındı
- Wong, C. H.-Y. (2011). *Film festivals: culture, people, and power on the global screen*. New Jersey: Rutgers University Press.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Bu makale intihal tespit yazılımlarıyla taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by plagiarism detection softwares. No plagiarism detected.

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules stated in the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were followed.

ÇALIŞMANIN ETİK İZİN BELGELERİ

Söz konusu bu çalışmada etik kurul kararı gerektiren klinik ve deneysel insan ve hayvanlar üzerinde bir çalışma olmadığından dolayı etik kurul onayı aranmamıştır.